

Burak AKBURAK
İstanbul Milletvekili
Parlamentolararası Birlik Grubu Üyesi (PAB)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.06.10.2025

Burak AKBURAK
İstanbul Milletvekili

Kahverengi kokarca (*Halyomorpha halys*), başta fındık olmak üzere birçok tarım ürününe ciddi zarar veren istilacı bir böcektir. 2017 yılında ülkemizde ilk kez görülmüş, kısa sürede Karadeniz'den Marmara'ya ve son dönemde Ege Bölgesi'ne kadar yayılım göstermiştir. Fındık, mısır, elma, armut, sebze ve süs bitkileri gibi stratejik ürünlerde kalite kaybına, verim azalmasına ve üreticiler açısından ciddi gelir kayıplarına yol açmaktadır.

Bakanlığınız geçtiğimiz yıl "Kahverengi Kokarca Eylem Planı" ve "Mücadele Seferberliği" çerçevesinde feromon tuzak, biyolojik mücadele etmenleri ve kimyasal uygulamaları devreye almış; kamuoyuna bilgilendirme çalışmaları yapmıştır. Ancak üreticilerin sahadan aktardığı bilgiler, zararının etkisinin azalmadığı, ürün kayıplarının sürdüğü yönündedir. Bu durum, hem çiftçilerimizi ekonomik olarak mağdur etmekte hem de ihracat gelirlerimizi tehdit etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Kahverengi kokarcanın 2024 üretim sezonunda fındık ve diğer tarım ürünlerinde sebep olduğu zararın resmi verilere göre boyutu nedir?
2. Zararının etkisi sonucu fındık ihracatında yaşanan kayıp ne kadardır? İhracatta kalite kaybı nedeniyle reddedilen ürün oranı nedir?
3. Kahverengi kokarcanın etkilediği illerde ürün bazlı ve bölgesel zarar haritası çıkarılmış mıdır? Çıkarıldıysa kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
4. Kahverengi kokarca sayısındaki artışın nedenlerine ilişkin Bakanlığınızca yürütülen bilimsel çalışmalar mevcut mudur? Bu çalışmalarda yapay üretim veya salım ihtimali değerlendirilmiş midir?

Burak AKBURAK
İstanbul Milletvekili
Parlamentolararası Birlik Grubu Üyesi (PAB)

5. Üreticilerin yaşadığı gelir kaybını telafi etmek amacıyla maddi destek, hibe veya ürün sigortası kapsamında bir çalışma yapılmakta mıdır? TARSİM poliçelerinde bu zararın kapsam altına alınması planlanmakta mıdır?
6. Bakanlığınızca üreticilere feromon tuzak, biyolojik mücadele malzemesi veya ilaçların ücretsiz veya destekli dağıtımı yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa, bugüne kadar kaç üreticiye ulaştırılmıştır?
7. 2025 yılında salımı planlanan 1 milyon Samuray Arıcığı dışında, yerli biyopestisit geliştirilmesi veya alternatif biyolojik mücadele yöntemleri için üniversiteler ve araştırma enstitüleriyle işbirliği yapılmakta mıdır?
8. Kahverengi kokarcanın mücadelesinde kullanılan kimyasal ilaçların çevre ve insan sağlığına etkileri takip edilmekte midir? Bu konuda yapılmış bir etki analizi mevcut mudur?
9. Kahverengi kokarca ile mücadeleye 2024 yılında ayrılan toplam bütçe ne kadardır? Bu bütçenin ne kadarı biyolojik mücadeleye, ne kadarı kimyasal mücadeleye, ne kadarı üretici desteklerine ayrılmıştır?
10. İklim değişikliğinin kahverengi kokarcanın yayılım hızını artırdığı bilinmektedir. Bakanlığınızın bu riske karşı geliştirdiği orta ve uzun vadeli stratejik planlar nelerdir?
11. Komşu ülkeler (özellikle Gürcistan ve İtalya) ile kahverengi kokarcanın yayılımı konusunda ortak mücadele ve işbirliği çalışmaları yürütülmekte midir?
12. Üreticilerle yapılan bilgilendirme toplantılarında dile getirilen sorunların çözümü için bakanlığınız tarafından hangi adımlar atılmıştır? Üreticilerin sahadan ilettiği geri bildirimlere göre mücadele yöntemlerinde bir revizyon planlanmakta mıdır?